



Examen VSBO TKL

2018

tijdvak 1
dinsdag 8 mei
07.30 - 10.00 uur

Nederlands

Naam kandidaat _____ Kandidaatnummer _____

Beantwoord alle vragen in dit opgavenboekje.

Bij dit examen hoort een bijlage.

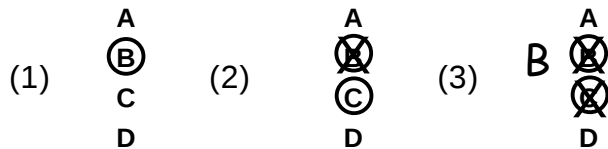
Dit examen bestaat uit 39 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 50 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Meerkeuzevragen

- Omcirkel de letter van het goede antwoord (voorbeeld 1).
- Geef verbeteringen aan volgens voorbeeld 2 of 3.



Beantwoord alle open vragen in het Nederlands.

Tekst 1 Oeps!

- 1p 1 Lees de eerste twee zinnen van de inleiding (*Nog even ... goed mis*). Van welk verband is er sprake tussen deze twee zinnen?

- A doel–middel
- B oorzaak–gevolg
- C tegenstelling
- D voorwaarde

- 2p 2 De eerste alinea van een tekst kan op verschillende manieren de tekst inleiden.

→ Geef hieronder bij elke bewering over alinea 1 aan of deze juist of onjuist is. *Doe dit met kruisjes (X).*

Alinea 1 ...	juist	onjuist
- geeft een korte samenvatting van de rest van het artikel.		
- presenteert een conclusie vooraf.		
- schetst de structuur van de rest van het artikel.		

- 2p 3 In alinea 2 is er sprake van een structuur op basis van tijd.
→ Citeer de drie signaalwoorden van tijd die deze structuur aangeven.

- 1
- 2
- 3

*Er staan open plekken met letters (X en Y) in de tekst.
Kies voor elke plek welk woord daar het beste past (vraag 4 en 5).*

- 1p **4** Welk woord past het beste op de plaats van de letter **X** in alinea 2?
A al
B dus
C soms
- 1p **5** Wat past het beste op de plaats van de **Y** aan het begin van alinea 5?
A Helaas
B Meteen
C Uiteindelijk
- 1p **6** Hoe kwam Walter erachter dat hij zijn vrouw vergeten was?

.....

Tekst 2 Privacy kijkers smart-tv fors onder de maat

- 1p **7** Boven het artikel staan twee illustraties.
Wat is de functie van de illustraties bij dit artikel?
De illustraties
A moeten de aandacht van de lezer trekken.
B verduidelijken de informatie uit het artikel.
C voegen nieuwe inhoudselementen toe.
D zijn nodig om de inhoud van het artikel te begrijpen.
- 1p **8** Hoe wordt het onderwerp van het artikel ingeleid in alinea 1?
Het onderwerp van het artikel wordt in alinea 1 ingeleid door
A het geven van een voorbeeld dat in het artikel wordt uitgewerkt.
B het noemen van de aanleiding voor het schrijven van het artikel.
C het stellen van de centrale vraag die in het artikel wordt beantwoord.

2p 9 In alinea 1 staat dat de privacy van gebruikers van smart-tv's geschonden wordt.

→ Op welke twee manieren gebeurt dat schenden, volgens het artikel?
Gebruik per manier maximaal 10 woorden voor je antwoord.

1

.....

2

.....

1p 10 Hoe kan dat schenden van de privacy (van gebruikers van smart-tv's) aangepakt worden, volgens de onderzoekers?

- A door het afluisteren en doorgeven van informatie te verbieden
- B door strengere Europese wetgeving over wat wel en niet mag
- C door tv-fabrikanten te verplichten de kijkers te waarschuwen

1p 11 De titel is *Privacy kijkers smart-tv fors onder de maat*.
Wat wordt bedoeld met '*fors onder de maat*' in deze titel?

- A niet langer getolereerd
- B nogal onvoldoende
- C veel te langzaam
- D vooral bij kleine tv's

1p 12 Een schrijver kan in een tekst gebruikmaken van:

- 1 feiten
- 2 zijn eigen mening
- 3 de mening van anderen

Waarvan wordt in dit artikel gebruikgemaakt?

- A alleen 1 en 2
- B alleen 1 en 3
- C alleen 2 en 3
- D 1, 2 en 3

Tekst 3 Anansi wordt immaterieel erfgoed

1p 13 Wat is de kerngedachte van alinea 1? *Citeer de zin.*

.....

.....

1p 14 Anansi komt zowel positief als negatief naar voren in de sprookjes.
Uit welk woordgebruik in alinea 2 wordt dat duidelijk?

- A oorsprongsmythen
- B sterke moraal
- C tegenstrijdig figuur

1p 15 De oorsprong van de Anansi-verteltraditie ligt in West-Afrika.
Hoe zijn de Anansi-verhalen in Nederland terecht gekomen, volgens de tekst?

- A De slaven hebben ze meegebracht op de schepen naar Europa.
- B Ze zijn meegekomen met Antillianen en Surinamers die naar Nederland verhuisden.
- C Ze zijn over de wereld verspreid vanuit het Nederlands Openluchtmuseum in Arnhem.

1p 16 In alinea 3 staat '*De traditie draagt bij aan het versterken van de bewustwording van afkomst en cultuur*'.
Het onderstreepte gedeelte in de zin hierboven kan vervangen worden door een ander woord uit diezelfde alinea, dat ongeveer hetzelfde betekent.
→ Citeer dat woord.

.....

1p 17 Welk woord past op de open plaats met de **X** in de slotzin van alinea 3?

- A dankzij
- B ondanks
- C zoals

- 1p 18 In diezelfde zin gebruikt de schrijver de term *'het donkere verleden'*.
→ Wat wordt hiermee bedoeld? *Citeer één woord uit alinea 3.*
-
- 1p 19 Welk van de volgende woorden past als kopje boven alinea 4?
- A Vergelding
 - B Verspreiding
 - C Versterking
 - D Vertaling
- 1p 20 Welk verband wordt aangeduid met het woordje *'mits'* in de eerste zin van alinea 6?
- A doel-middel
 - B oorzaak-gevolg
 - C tegenstelling
 - D voorwaarde
- 1p 21 De tekst legt uit wat bedoeld wordt met *'Immaterieel Cultureel Erfgoed'*.
→ In welke alinea wordt dat uitgelegd? *Noteer het nummer.*
-
- 1p 22 Welke andere traditie gaat misschien ook Immaterieel Cultureel Erfgoed worden, volgens het artikel?
-

Tekst 4 Goatchi's zijn Carels ode aan Curaçao

- 1p 23 De titel van de tekst is *Goatchi's zijn Carels ode aan Curaçao*.
Dit betekent dat
- A de Goatchi's op Curaçao geproduceerd worden.
 - B de kunstenaar Curaçao eert met zijn Goachi's.
 - C het werk van Carel op Curaçao gewaardeerd wordt.

- 1p 24 Wat is de functie van de eerste alinea van deze tekst, de inleiding?
De inleiding
A begint met de conclusie en schetst daarna de structuur van het artikel.
B geeft de persoonlijke mening van de schrijver over het onderwerp.
C noemt de aanleiding voor en het onderwerp van de tekst.
D trekt de aandacht van de lezer door een leuke anekdote te vertellen.

- 1p 25 De Nederlandse Carel Rink voelt een band met Curaçao.
→ Citeer de zin waaruit dit blijkt.

.....
.....

- 1p 26 Alinea 4 begint met *‘Zijn eerste geitje, dat zijn herinnering aan het eiland symboliseert, werd daar geboren.’*
→ Leg uit naar welke specifieke locatie het woord *‘daar’* in bovenstaande zin verwijst. *Maak onderstaande zin af met maximaal 15 woorden.*

Het woord *‘daar’* verwijst naar
.....

- 4p 27 Hieronder staat een aantal beweringen over Carel Rink en zijn werk.
→ Kruis bij elke bewering aan of deze juist of onjuist is op basis van de tekst.

Carel Rink ...	juist	onjuist
- maakt ook andere dierenbeeldjes in ‘Goatchi’ stijl.		
- vindt dat zijn beeldjes op elkaar moeten lijken.		
- vindt zijn Goatchi’s typischer Curaçaos dan de metalen hagedissen.		
- vindt het belangrijk dat hij plezier heeft in wat hij doet en daarvan kan leven.		
- staat een deel van zijn winst af aan de winkel Ahav.		
- maakt Goatchi’s op bestelling naar je persoonlijke voorkeur.		

- 1p 28 Bekijk de afbeelding hiernaast.
→ Bij welke alinea past de afbeelding het beste?
Noteer het nummer.

.....



Tekst 5 Mona Lisa's glimlach

- 2p 29 Hieronder staan beweringen over de inleiding van het artikel.
→ Kruis bij elke bewering aan of deze juist of onjuist is.

In de inleiding staat ...	juist	onjuist
- de aanleiding voor het schrijven van het artikel.		
- de mening van de schrijver over het onderwerp.		
- de belangrijkste conclusie van het artikel.		

- 1p 30 Wat wordt uitgedrukt met het woord '*speculeert*' in de zin '(...) speculeert men over haar glimlach' in alinea 2?
Maak de volgende zin af met maximaal 5 woorden:

Het woord '*speculeert*' drukt in de tekst uit dat men

.....

- 1p 31 Binnen alinea 2 komen meerdere verbanden voor.
Welk verband komt **NIET** voor binnen alinea 2?
- A een opsommend verband
 - B een redengevend verband
 - C een tegenstellend verband

- 2p **32** Bij deze tekst staat een illustratie. Illustraties kunnen bij een tekst meerdere functies hebben.
Kruis hieronder bij elke functie aan of deze wel of niet van toepassing is op de illustratie bij deze tekst.

De illustratie ...	wel	niet
- moet de aandacht van de lezer trekken.		
- verduidelijkt bepaalde informatie uit de tekst.		
- voegt inhoudelijk iets nieuws toe aan de tekst.		

- 1p **33** Citeer het woord dat de schrijver gebruikt om uit te drukken dat Mona Lisa's glimlach onsterfelijk is geworden.

.....

- 1p **34** Volgens de psychologen van de universiteit van Freiburg had Mona Lisa gewoon een goede bui toen de schilder haar portretteerde.
→ Hoeveel andere verklaringen voor de glimlach van Mona Lisa worden er genoemd in het artikel? *Schrijf het getal op.*

.....

- 2p **35** Een schrijver kan met een tekst meerdere doelen hebben.
→ Kruis hieronder bij elk doel aan of het wel of niet een doel is van dit artikel.

doel	wel	niet
aansporen		
amuseren		
informereren		
instrueren		

- 1p 36 Een schrijver kan voor een tekst gebruikmaken van:
- 1 feiten
 - 2 zijn eigen mening
 - 3 meningen van anderen

Waarvan heeft de schrijver bij deze tekst gebruikgemaakt?

- A alleen 1
B alleen 1 en 2
C alleen 1 en 3
D 1, 2 en 3

Tekst 6 Suus en Sas

- 1p 37 Sas heeft geen Valentijn om een kaart aan te sturen.
→ Wat gaat ze doen om dat te compenseren?
Antwoord met maximaal 10 woorden.

.....

- 1p 38 Wie krijgt een Valentijnskaart van Suus?

.....

- 3p 39 Kruis achter elke bewering over Sas aan of deze juist of onjuist is.

bewering	juist	onjuist
Sas ontmoet in de bus een leuke jongen genaamd Valentijn.		
Sas zit in de bus naast de jongen van wie ze een Valentijnskaart had gekregen.		
Sas belt Suus om haar een fijne Valentijnsdag te wensen.		
Sas is verliefd op de Valentijn van haar zus Suus.		
Sas is blij met het nieuwe truitje dat ze gekocht heeft.		